

1. КОШЕВЪЯ фотот.
СТА фотохрониката.

СССР ЧУРАЛЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭНИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

No. 28 (1918)

1977 с.д. Кулун тутар 5 күнэ
СУБУОТА

Сыныпта
2 тарты

ба дойдуду албан
аттаах кыргыттара

Биз төртүлүсүз уюна Ийенди буюбиздэммит
 аман сырдыктан сырдык нәйинилзэх быраабыннын.
 Ахталлар Бүтүн аан дойдутаагы күннэрин, бийыл
 эл кимит улууканнаах событиета — Советский
 коммунистический партиятын XXV съези эрөгөй-
 сүтү күчүтэммитэ лон курдук биер сыла туолбут
 нер йемистир. Ага дойду албан ааттаах кыргытара
 кыргытан онорбут программатын — дойду модун
 аар салгыч улаатыннарыы, советский дьон олохто-
 кутун үрдэтп, аан дойдуга эйэ уюна биергэ үлэ-
 ник норуоттар көгүдлэрин уюна тутулуга суох бую-
 турн ичин охсуһуу баарабай программатын олоххо
 аарыа туох баар күүстэрин, сатабылларын харыс-
 таа бирээлэр.

ОЛОН КЭ «Улуу Октябрьской социалистической революцийн 60-дугаар жилд» Уураагар этиллээр: «Мини дондубутугар сүгжэн исторической суолталаах талтай сорук ситгилдээхтик быһаарылыһа — элээр дьыгнээх тэнг бириантаһылара дьыадаа элээһинэ». Ити тыллар дириг кырдьыктарын чабыл-аһыбурун биири оройуонмутугар да көрүүхкэ сен. А АССР Верховнай Советын депутаттары А. У. Соколов, М. А. Романова, З. С. Оконешикова, олохтоох депутат 175 депутаттарын, общественной тэрилтэлэр, элээр ахсааһынаах активисткаларын тустарынан саныһаар. Биириг хас күннээһи олохпутун, үлэбитин, кыһыттын кинилэрэ суох хайдах даһаны төлөрү ой-санааһынат.

...а сатамнзт,
...ахтгалларын политическай уонна
...ахтгаллар хаһаангытааһар да үрдээтэ. Кини
...ахтгал кээкэллэригэр ленинскэй партия 173 чилиэн-
...ахтгал ССКП обкомун чилиэнэ, ыаныыксыт А. Т.
...ахтгал, ССКП обкомун чилиэннэргэр кандидат, сибээс
...ахтгал М. Н. Иванова уонна ССКП райкомун
...ахтгал чилиэнэ, продавец А. П. Кузьмина, агроном
...ахтгал И. Бочеткова, учууталына Е. Г. Слепцова, врач
...ахтгал И. Кривонова, култура үлэһитэ М. А. Никитина
...ахтгал курдук чулууттан чулуу дьоннор иһэллэр. Дьах-
...ахтгал тыа хаһаайыстыбатын специалистарын 41, учуу-
...ахтгаллар уонна оҕо тэрмэлэлэрин интээтчиллэрин 61,8,
...ахтгал културнай-сырдатар тэрмэлэлэргэ үлэлээтчиллэр 75,5,
...ахтгал уонна харыстабылдын үлэһиттэрин 95, хааччыһы
...ахтгал үлэһиттэрин 60,5 бырыһыаннарын ыдаллар. От-
...ахтгал поручутун хаһаайыстыбатын сардамай быһаа-
...ахтгал салаатын — сүөһү дитинин сүрүннээн дьах-
...ахтгал утталлар. Дьэ ити нһии киһилэр дьон сөргө ди-

[illegible]

КК советский норуоту биниги экономикаһа, энциклопедическай державабыйт юбилейын саҥа кыайым-успастары уонна культураны сайыннарын аҕа дойдуга ахсаанга тиирэн билэтиригэр ыгырда. Аҕа дойдуга албан ахтаах Бүтүннүүс партия ити ыгырыктын толорор туһугар Бүтүннүүс Социалистическай куоталаһын знаматын традунтук күөрэтччи көтөхсөөхтөр.

Субуруускай аатынан совхоз Хомустаахтаабы ферматыгар ыан-нылыксытынан үлэ-эбигитин суур-бачча сыл буолла. Билиги фер-матыгар быйыл 842 сүөһү кыс-таан турар. Манна 19 ыанлык-сыт үлэһир. Мин 17 ынахтаах-пын. Билигин ынахтарым бары-лара кэрэктэ төрөөхүлэр. Арый-икки ороһуларым иккитэр да, олор даҕаны сотору кэминэн тө-рүөхтэрэ. Онон үрүн илгэни үрү-дүһэн мыр кэммит саҕаланна. Мин күннэтэ 150 кг үүтү ыа-

Биһиги бастынарбыт

Оройуонна атын-эртээн эй-
гэтин үлэһитэрин 80 бэрэһиһэ-
нарын дыахтаһар ыһаһар. Ки-
һилэр продавецтарынан, некада-
рынаа, товароведтарынан, некада-
рынаа, бухгалтердарынан,
о. т. а. н.аһарга үлэһиттэр.

Райно коллектива Бахытаары
көмтөрлөп мараңын үлөйт

Өссө үчүгөйдик үлэлиэм
гүттарабын. Инилэ тынан олун-үлэбин үрдүктүк сыйаалаан «Бо-
ньуштаагы былаанымн 138 быры-чүөт Зинага» орденинан нагараа-
дынан төсөөлүм.

Бу юбилейдэхь сылга мнэхэ 2600 кг үүгү ырга билаан тюрдналибитэ. Бэйэм күүсүпү, кыахын үчүттээн барам, 3 тыһыынчаллаахтар сирбиһлэригэр киирсэргэ үрдэтиллибит абэһэ-галлаһабы ылыммытам. Ити биэр-битэ бигэ тылбын төлөрөр туһутар туһуудалан үлэһини.

У. МАКАРОВА.

Сүөһүгө өр сыллаах сыралаах Арамылаах.

стыннарбыт

дяхтааларынан икки туттар. Бу караанын пролавертары А. М. Тимофеева, В. И. Пестерев 1977 жыл икки мйдаах түмүгүнүн табары быланнанымыттарар 65,7 тнн, салкуобайынан алары атыны- лан, соруахтарыны 122,8 быры- лан толбурдулар.

Сала икки ыйын түмүгүнөн эмиз итинник бастык бордорууну гастроном атылаалачыга А. Н. Захарова, мангайгы үчөөрдөх бордүүктө марамынын прода-вентара Т. Б. Верховцева, А. Н. Попова, Е. Д. Филиппова, Р. Н. Калачева, П. Н. Ефимова сала-лааччылаах интернат-окуула остодобуейун үдөниттө сүтүстү-дө.

A. АДАМОВ

Н Ы Ы А М Н Ы Л А А Х Ү Л Э Ы И Т

Оройуоннаагы балыһа хирургическай отделениегыгар быйыл онуе сыллы медицинскэй сестранна: Любовь Лукиннична Дьяконова үлэһинэр, Кини 1967 сыллаахха Чурапчыга медицинскэй сестраар курстарын бүтэрбитэ. Ити кэмтэн илэ комсомолка Л. Дьяконова бары сэтэллэн, дууһу-рун операциян «остуолутар» биирдэ. Өлөр алууттарга үгүс ыарыһахтар үрүн тыллыһарын өрүһүбүбүт иһигэс иһинэрэх, алаһарай, эйбэс майгылаах эдэр эһиһкэ барда нахтылларын итэллэр. Кыһаһымнаах үлэһит 1973 сыллаахтан оройуоннаагы балыһа комсомольскай териториян секретарынан таһаалан үлэһинэр, адэр эһиһтэри үлэ үөлүтэр көбүлүүр, коллективка түлэр. Аһыннай общественикка Любовь Лукиннична эми хабарбуһугун администратциятыг, профсоюзун райкомун мхатал суруһтарынан хаста да наһаа баллаһаһыта.

Любовь Лукинична Дзюконова байэтн тугтайх
ажлаанһанһугар үгтүг сийлһинһисан, холбоурдаах
үлэтинһин 1974 сийлһинһисан коммунистическай үлэ-
ударинһин ахтан айлһата.

СНИМОВКА: Л. Л. Дьяконова

В. БАРАШКОВА фотота.

Пропагандистской белых

Бу хүнийг Мугудай нэний дутагд ССНГ райкомун пропатаг дэскай боловун чинлэньэрэ дэскай боловун М. Н. Иванова, А. К. Малышев Улуу Октябрь-скай социалистическай революци 60 сыла туолуутун туһунаа ССНГ КК уураадын не хоһоонун чинлэньэрэ дэрингис айдо-лууга элбэх улаан ымыгдалар.

тскай бөлөх

ский социалистической револю-
ции 60 сыла туолуутун туһунан
СССР-КК уураадын не хобоонуун
төһүмөнүн бэрэ дүрүнүн ойдо-
тууга элбөх үлэни ыыттылар.

Үлэ дьонго пропагандиетскай
бөлөх караксбылаллах лекцияла-
рын улааһыннык биһирин, астын
һийитилэр, бэйэлэрин махтаа
рын биллэрдилэр.

С. СИВЦЕВ.

С. СИВЦЕВ.

Итинник өйүнэн-санаанан, түмсүүнэн үлэлиллэр Союзнай Кыһыл Знамялаа

1977 сэл соруктарын ситиһишлээх-
тик быһаарыына ураты миэстэни сүөһү
кыстыпын атаарыы уонна сааскы ыһыы-
га бэлэмнэнии ылаалар диэн ССКП
Киин Комитета аабар. ССКП КК Суругуттан.

Тыа сирын үлэһиттэрэ Улуу Октябрь
60 сылын коммунистичеснай туһууга
сага кыайыыларынан көрсөтө
дьүлүһаллар.

Өссө тэптэн, эрчимирэн

Хайлахыг уонна Хадар отделениелар (управляющийдар М. И. Васильев, Н. Н. Дьячковский) кытыг тарбаһини кылай тутан үүтү маһына, тосударствода туттарынына, ыара сүбүттэн приеһиытыны аасныт сылтаан лаппа тупсардылар. Үүтү маһынага Агас Куоһун, «Юбилейнай» фермалар,

Улагаттар кырдык да үлэлзэн-хэмсээн үлэлэнгэтэ турарга анэмэйт курдук эдэр-дэр, эрчимнээхтэр, са-йаадастар. Үлэ туһа, бөрөөскубут туһа дүн-баран күншээни режис-нэрин адыас халбанга-суох тутуһуулар, эбни аһылдыгы дэлэччи-снэгинлэрэ уонна нас-тавинктара Пётр Фи-

282

Бу бүгүн Кэтип Күүл борооску керөөчүлэригэр биир идэ-лээхтэрэ, киинилэри кытта социалистическ а й куоталтымыны тэиттээчилэр М. Афанасьева старшайдаах «Арғыс» мичат-

Бүтөөх үлэ бууруу
75. Булар: өдөрчөөх үлэ
бууруу эвснэл бууруу
бууруу мүйнээр тэвчлүүлэх
бууруу тэвчлүүлэх бууруу
бууруу. Мэдээлэл

домсомольской фермы.
Занимается (Чакыр отделение) бороздами карьер
вырыггатыра кургону
изан «камен» камен
юбилейдаах сая камен
тылар хайлах үзүлүм
хамсаан нилалария ту
бууан тогуруу остуан
тура озорон истакан
созергестилар, үзүлү
рия опытын аттестаци
лар.

Две итиншка (д.)
лири-хуморист улант
иччатардаах Хидох,
сыт отдалыныта (уир-
валыюуа М. Е. Ва-
льс) пыстык 5 мн-
гар бннр бороосу
збндрлнт 90,4 кр ду-
ларын сннста

ТЭТИМ БЫТААН

Сүртөн үрлүүк үүнүүнү мншыга субу күн
көртөн мншыга туттулар техниканы оромуон
мншн, нонуому тастарын түргн кншнмншн,
мншнмншнмншнмншнмншнмншнмншнмншнмншн
мншнмншнмншнмншнмншнмншнмншнмншнмншн

М. КОРЯКИН, агроном.

Бидийн Знамжлаах Эр-
нийн Эрнэгийн аянаа
сөхөз рабөчайдара, ме-
ханизатордара бу улуу
датынгу үлэрэ карэ ба-
лахтөөх, үрдүк сүтйини-
лээрэ көрсөргө эмнэ хо-
туулаахтын, хөйнохтоо-
хуу үлэниилэр. Сөхөз
Хаддардаагы отделение-
тын механизатора, оро-
йуун 1976 сылга чөм-
пийон шофера Дмитрий
Константинович АДАМОВ

ГАЗ-53 автомашиннаа Бишгийн хүүхдэд
95820 тонна-километрга сын Мунданаагийн
тэглээр үлэн гэдэр-сүхээ дүн өргөмт
бута. Комсомолец Дмит-дэртэн өдөр
рий Адамс сыдын сы-хараа тавина
рылгах энгэтин буу-дээр.
хүн бодуустанхын ту-
ланар.

СНИНОВ: А. Адамс

СНИМОВНА:

[illegible]

Цуцныг үлдэг сөрөг бичигт оройгоорхуй механи-
каныг илчилж эшнэ турар. Бичигт механика-
гийн бүтцийг харахад хайрлах үзлийн-хамчид
хүснэгт кыга-тыг тохтоон ааһынха.

1976 сылга производственный-финансовый былан
машыналар бипр эваленнай трактор 1800 усаден
машыналар гектары улазыахтаах эте. Оройуон үс
машыналар бипр тракторист ортодууан 1153 усаден
машыналар гектары өгөрдө, эбэтэр былаанын 66,7
машыналар эте төлөрдө. Соххозтарынан былаанын төлө
дө быраабына каныык: Эрэллук Эрэлтиннэгэ 71,18,
Сургуукайга - 66,1, Кара Маркс датынан соххозка
127.

Ай өрсөөдэл бичигдэх бастын үзэлгээх трактористар
их ажилдтахтар. Макаров С. Н. (Субуруускай
айнхан совхоз) ДТ-75 тракторынан сэлтэ 268 кун
сэлтэ 2985, Дьячковская Г. С. (Карл Маркс аян-
хан совхоз) 322 кун үзэлгээх 2870 условнай-өтөлөн-
ай гехтары өгөрдүлэр. МТЗ тракторынан үлгэр За-
харов А. А. (Эрлик Эрстийн), Дьячковская Е. В.,
Брикунов Н. Н. (Карл Маркс аянхан совхоз) бас-
тагтар.

Боксдор трактор курдук тым аймаайыстыгытыгар
 илүүчү суелтамаах техниканы ыраадынар сата ту-
 луматтар. ДТ-75 тракторы түгүрүк сылга эркин-
 ик 189, субуруускайдар уонна Карл Маркс заттынан

ССРС ЖУРНАЛИСТАРЫН
СОЮЗЫН ИҮ СЪЕЗДЭ

МОСКВА, ССТА. Крени-Улахан
мөрөнһигэр ССРС Журналист-
тарын Союһун IV съезды үс күн
бата үлэстөтө. Съезд мадэ-
бий информация уонна пропа-
ганда средстволарын үлэһиттэ-
ригэр уонна норуот, коммунизм
ду дыһалаларыгар мунгура суох
күннүлээхтэрин көрдөрдө.

Съезд делегаттара бэйэлэрин чыбэлэрингэр үтүс тыһыанча кыһылтэх бачаат, телевидение бачаа радиовещание, падаатык чыбэлэр, информациянай агентствалар бары үзэлэрэ ССКП XXV съездин исторической уураахтарын кыһылтэхтик олоххо киллэринтэ, билигин дойдубут 60 сыл үстэ коммунистическай тутуу сүөтүлүн кыһылталахтык хардылаһынын бары өттүнүн кордоһуну туһаайыллыбытын билиһоннор.

Бүгдн тутар 3 күнүгөр ССРС Журналистарын Сөмхүн бырабы-
ланнатын уонна ревизионнай
комиссиятын быыбардара ыты-
аңкылар.

Съезд делегаттара СССР Жур-
налистары Союзуи бырабылыи-

биринчината д-нессинилинэ молтоҕо. Бу итэргэ трактористарга эми быһаччы сыйыаһаах. Бийиэхэ үстэ д-нессинилинэтиин кэһиниттэн, өрдүк арыгылааһынтан эбэх механизатор үаажинир быраабын сүтэрэр. Механизаторскай кадрдардыт арыыахтарыан үрдүнөн эбэх шоферы, тракториһы сүтэрин — сонхотар хаһаайыытыбаларыгар улахан охсуу. Шофердар кыһаастара намыһах, кинилэр икки ардыларыгар сепциалитетическай куоталаһымы ситэ тэһиттэлиһэт. Оро-мүөнүнүүр база молтоҕо, саныаһа чаае тийбэтэ, бидэ-би турар, эмиэ улахан хартыс.

Од арасы бийик оройуонмут устулуубулатыгар да кыйылылаахтык үлэснэр кыах баарын бастыг шофердар ситиһиллэрэ туһулаахтар. Ногосиция Е. А. үһүс сыллар оройуон чемпионун уонна рекордсменн аатын ыла. Кини 38,1-130 маркаллых бөксөлүүһүн сыл устатыгар 210043 чонна-километры шордо. Былырмын Ленинскэй оройуонун «Нурба» совхозун бастыг шоферун А. Н. Егоровы уытта сирэй куоталаһыма кыйыгыт. Оройуонга иккис миэстени Баранков В. Д. (Субуруускай аатынан совхоз), үсүһү Аддэмел Д. К. (Эрилик Эристин аатынан совхоз) ылылар. Адыас адр шофердартин Дьячовский В. З. (Бард Марге аатынан совхоз) үчүгэй-кырдурулаах. Макаров Н. К. (Субуруускай аатынан совхоз) мөлөкөнүһүн сылта 305 күн устата тохтоло суох, дьулуур-кыахтык ыла.

Хайааийыстыба ханыык бабарар элэнтэтиэр булар-
дан курдук, механизацияга ийи каллар ула хаа-
чыастыабыт бйаһарбалаар. Ол туһунан КК Сурутар
мүөлөбдүк айыаалар: «Билигин кэмгэ ийи смена-
ны үөлэстэһингэ хаһайыстыбалары м.ханизаторскай

Дэүүлэлэһингэ анааи
**Механизатор—
К И И Н
Ф и г у р а**

Кадрлары бэлэмзөөлнөтө үчүгэй оныты Ростовский уобласа кадрдары. Кинчилар оныттарын тушунан СССР Кини Комитета анализлах уураары ылымчыта. Ростов-чанлар хөдөбурдарынан бир айлы хайа саванарынан эбөх тыа сирин алактөөрү механизатор идатун байы-лыларын, тракторы, автомобилы мытары сатыларын, арлаас техниканы уонна производство массынанынан үлэсөөр технологиятын билэрин тушугар массабай бүтүүнү механизаторскай үөрөктөөлүнү тэрийиллэх туугаах.

13. отделение механичтан алата аналлах орто үүрэгд суух, бипр эрө нийгөөр-механич үлжинир. Ту-
бианнлах үүрэгд суухтар хатган урхатхэйнн барбт
бууланнор хүнүнү-үлжинн нэснэлээрэ бура.

Бийнги халайныг табиagreбaтaгaд бaдaр тpaктopдa-
pы, aвтoмaшинaлaры бийр cмeнaнaн үлaлэтгeгэ дa
мeхaнизмaтopдaр тaийбaтaтaр. Oз үрдүгүн Кaрл Mapкe
aтaйын cөлхөз тpaктopгeстapы бaтэмийнн cүрe үл-
гүн cагaлaмь пaнк. Эpийнхтeр, cүүбpууcкaйдaр мeхa-
низмaтopдaр кaлaгaтaйын үлaтeг үлaнн мaннaтaр.

Өргөн фермалары механизациялаанын бэлтгэ-
лийн бичлэвчтэй дуригтайгаар болж байна. Өнөө үеийнхээх
салбарчид зар механизатортай кадртай чинтэй үлэ-
рч, хийнээр хэвлэлтэй үүдэлтэй утгаартай
хүснэгтээр хийнэгт байна.

Механизаторскай кадрлары бэлэмнэһини, аттарай хуруоруу бошхуруоһун олуктоохуу бийаарбайка ирэн хаһайыһытаһын оро котобуу хайдах да кыаллыбат. Сонза пропподетивтар механизатор кини бугура босолорин ити өссө тогул бугураар.

Улауу Октябрь 60 сылтааз юбилейын дорго оройуон
жо-хаймалтоттордариен иннингэр улахан софуттар туралаар.

Техника өнөр сымга үзэлээр бирэмэтин унатыах-
ха. Байнгы бастынгарыт сымга 280—310 күн үз-
элдэлэрин хөдөөр оносгоохха. Промуену уонна тэ-
хническэй корууну үрдүк хаачыстыбалаахтык ытыах-
ха. Бастын өмөтү, технососионны өнүгүн тарратыах-
ха. Соххостар иккөөрөөй сүдүүсэллэригэр кордөөлүү
үрдөтөөхха. Механизатордар үзэлэрин түмүгэр мате-
риальнай интериэстэрин үрдүтүгэ эбэл дьабыллара
ытыахха. Түһаар, социалистическай куэсталайыттык,
паттииничествонн дьиниэхтик, үлэбэ быһаччы көмө-
дөөхтүк тариини—соххостар сымгаларын мүчүрүү-
бэт наастаа.

Механизатор — чинн фигура дүн ССНН КК үрдүн
санаабын кыаймалзах үзбөйтүнэн бигэртэтирнн!

В. ПОИСЕЕВ, тыз хаһаайыстыбатын
управлениетын кылабынай инженерэ.

[illegible]

БНН-ГИ ӨКҮЛҮҮММҮТ

Нэгдүгээр Маркс бичсэн өгүүлэл нь коммунист Дамба-
норз М-сөхмөхон Агуйн (Сер-
геевич) бичсэн "Байгалийн
Төрөлхүү" бичсэн өгүүлэл-
дээ. Нийгмийн бичсэн өгүүл-
элдээ, нэгдүгээр өгүүлэл
бичсэн.

Нийгмийн тус-тус, тус-
тусад өөр өөр мэдээлэл өгүүл-
сэн. Агуйн Сергеевич бич-
сэн өгүүлэл нь бичсэн тус-
тус, нийгмийн бичсэн өгүүл-
элдээ өгүүлэл өгүүлэл өгүүл-
эл.

[illegible][illegible]

защиты истребителей Мессершмитт-БФ 109, а также
бомбардировщиков Дорнье-гвинт, а также
самолетов-бомбардировщиков А-100.

Бөгөөд манайхныг, эх-
рэг гуратгаа ийнхү, сэр-
гэл гэлээ хийнэ илгээ-
гүр, олс агамтайрх-
аар хошуунаа хийнэ
хэвхэн Сөөгөн сөөгт-
эй хэс өө үүгэ бичирх-
ийнхэр бугар. Ахуйн Сө-
гөнн гоёо өө гуртгаа гур-
дугар, илдсэснэй гур-
гараа бугар. Дундснэй
абзайнхын гоморхуу гур-
дан, илдсэснэй бугар,
сэвхэн гуртгаа агамтай-
рх хуугар, Дөө илдснэй
гуртгаа агамтайрх хуу-
г хууна бугар, агамтайрх
хуу бугар.

[illegible]

Получено 10 января 1941 г. из Ленинградского района 1650 кг ртутной кислоты. В 1941 г. в Ленинградском районе получено 100 кг ртутной кислоты.

[illegible]

А. С. Шестакова, кандидат
биол. наук, зав. кафедрой
зоологии, 60-летний, с 1952
г. работает в институте
зоологии.

Синюкова: А. С. Шестикова.

